

Quo Vadis – Kam kráčíš?

Liga lesní moudrosti¹ již má za sebou více jak deset let polistopadové „éry“. V roce 2002 si její členové i příznivci připomenuli sto let vzniku woodcraftu. Ostatně i první woodcrafterské fórum bylo s tímto výročím relativně dosti provázáno.

Je vždy velmi dobré umět se poohlédnout zpět do minulosti. Ostatně, chápeme-li správně minulost, jsme schopni pochopit i přítomnost, jelikož minulost nás zasadí do tolik důležitého kontextu. A známe-li přítomnost, můžeme odhadnout budoucnost. Nebo ještě lépe – onu budoucnost změnit. A neberme nyní v úvahu tolik známou vrtkavost budoucnosti...

Již podle nadpisu si lze asi udělat obrázek, o čem bych se zde rád zmínil. O budoucnosti. Nechci zde ze sebe dělat proroka a říkat co bude. Už jen proto, že nejsem prostě obdařen darem jasnovidců. To, o čem bych se rád zmínil, je cesta, kudy by se Liga mohla dál vydat a kde vidím smysl dalšího vývoje. A to spíše z dlouhodobého hlediska než krátkodobého.

Předně bych se nejdříve rád zmínil o některých aspektech našeho bytí zde na matičce Zemi a svých názorech na to, co si myslím, že woodcraft je.

Nedávno jsem si koupil knížky², které byly sborníkem přednášek předních vědců z České republiky. Tyto knížky mě svým principem a svou hlavní myšlenkou jen utvrdily v mých postojích ohledně mého pohledu na současný svět. Přednášky to byly různé a sjednocovala je jen jedna myšlenka: vyvracení bludů, jimž propadá relativně dost (a někdy i vysoce vzdělaných) lidí. Vynechám-li, že v některých případech lze jen velmi těžko takový blud odhalit, je občas až k nevíře, čemu všemu jsou lidé schopni věřit. Toto celé je způsobeno, podle mého názoru, hned několika faktory:

a) je velmi těžké se zorientovat v tak rozsáhlém objemu dnešního poznání

Dnešní poznání je velmi objemné. A bude ještě objemnější. Dnes víc než kdy jindy začíná být velmi **důležité umět se zorientovat v záplavě informací** a vybrat si tu informaci, která je pro nás důležitá. Je i důležité umět rozpoznat důvěryhodnost zdrojů informací. A navíc, nemáme-li jakýsi všeobecný přehled, nejsme prostě schopni si o dané problematice udělat názor.

Abych nemluvil jen obecně, uvedu malý příklad. Nedávno jsem se na vlastní kůži přesvědčil, že nevíme-li, na jakých principech stojí převážná část našeho lidského poznání o světě (čímž momentálně myslím fyziku, z níž těží většina ostatních exaktních věd), budeme schopni uvěřit mnohému. A nejen to – můžeme si např. i, jako jeden můj přítel, myslet, že teorie relativity spadla „z nebe“ a že jde jen o jakýsi myšlenkový konstrukt bez důkazu v reálném světě.

Není prostě důležité znát vše do nejmenších detailů současného poznání – je důležité ale vědět a znát principy a základní stavební kameny. Pokud je známe, jsme schopni se už lépe orientovat nejen v moři informací, ale i si utvořit vlastní názor na svět.

Ostatně, relativně nedávno jsem četl článek o tom, jak se horší schopnost dětí číst text a v textu rozeznat podstatné věci od nepodstatných³...

b) chybí schopnost kritického myšlení

aneb jak říkal T.G.Masaryk: Myslet bolí. Toto vlastně tak trochu vyplývá z předchozího bodu.

¹ Dále již LLM, popř. Liga

² I. a II. Díl sborníku Věda kontra iracionalita – Sborník přednášek Českého klubu skeptiků - SISYFOS a AV ČR

³ viz: článek České děti neumí pořádně číst

(http://zpravy.idnes.cz/domaci.asp?r=domaci&c=A021226_220645_domaci_pol&t=A021226_220645_domaci_pol&r2=domaci)

Ono ostatně, proč právě mluvím o tzv. kritickém myšlení a jeho nepřítomnosti? Podle mě kritické myšlení znamená schopnost nad věcma logicky uvažovat. Umět si nalít do „číše“ známá a pro nás minimálně zpochybnitelná fakta a na základě těchto fakt zhodnotit danou skutečnost. Nepřijímat názory bezmyšlenkovitě, ale snažit se najít, proč ano a proč ne. Toto je jistě relativně těžké a je nutné se tomu asi neustále učit.

A k čemu nám to je dobré? Zkusme si každý na základě výše uvedených skutečností říci, k čemu by to mohlo být dobré... Třeba také k možnému rozvoji nás samotných. K tomu, aby se z nás nestal jen člen „bezmyšlenkovitého stáda“...

c) stavem společnosti

Spousta společenství, mnohdy označovaných za sekty⁴, hlásá více než zarážející myšlenky. Jedno má ale většina těchto společenství společného: **hlásá mír, lásku k bližnímu a rozvoj svého duchovního života.**

Úspěch těchto společenství je pak postaven nejen na jakémsi „psychologickém nátlaku zužujícího vědomí jedince“, ale i na tom, že se snaží zaplnit jakési vakuum, které zde existuje a o které je, řečeno slovy obchodníka, poptávka.

Ještě než se zde zmíním o tom, proč o výše zmíněném vlastně hovořím, rád bych řekl, v čem cítím hlavní nosnou filozofickou myšlenku woodcraftu.

Položím-li si otázku, co je pro mne woodcraft, mám na mysli mnoho věcí. Mezi ty nejdůležitější patří nejen čtyřnásobný zákon a devět hlavních zásad, ale i **rozvoj osobnosti jako takové v celé její šíři.** V rovině poznání i duchovní. Též vede i k samostatnosti jedince – což by mělo (a často tomu tak i je) znamenat nejen schopnost postarat se sám o sebe a o druhé, ale i nad věcmi přemýšlet a vytvořit si vlastní názor. Nosnou myšlenkou woodcraftu je samozřejmě i přínos ve společenském citění jedince.

To vše spatřuji jako velmi důležité.

Nerad bych zde dělal z myšlenky woodcraftu nějaké spasitelské učení. Její přínos naší společnosti nejspíše vyplývá z již zmíněného. Chtěl bych se spíše zaměřit dovnitř Ligy lesní moudrosti a říci, kterým směrem by se podle mě měla i nadále vyvíjet. Je mi ale jasné, že nebudu nejspíše moci příliš rozvinout hlavní – praktické – důsledky svých myšlenek. Ostatně nevím, jestli by to mělo příliš smysl – daleko důležitější považuji to, zda o nich popřemýšlíte a následně sami vyhodnotíte, zda pro vás mají nějaký přínos. Jejich realizace je na každém z nás a debatě o tom se rozhodně nebráním.

O důležitosti nejednosměrného rozvoje osobnosti jsem zde již hovořil. V LLM k tomuto napomáhá Svitek březové kůry⁵ a jeho systém plnění orlích per. Je více než chvályhodné, že došlo k jeho přepracování a přizpůsobení se současnosti tak, aby si zachoval svou jakousi relativní nadčasovost. Samozřejmě, že se jedná jen o prostředek k vývoji individua, ale to význam systému plnění orlích per nesnižuje. Krom toho je to jedna z věcí, která nás odlišuje od ostatních dětských organizací.

Myslím si, že by systém plnění orlích per měl i nadále v sobě obsahovat takovou šíři, jakou v současné době zabírá. Měl by se možná více zaměřit (čímž nechci říci, že tomu tak není) **na samotné poznání principů než biflované vědomosti.** Je prostě daleko důležitější než holé konstatování, že vymřou-li náhle všichni ptáci, zemřeme i my, naučit lidi to, proč i my zemřeme – důsledek by si měly právě ze znalostí již získaných odvodit sami...

Význam Svitku v rozvoji „těla“, manuální zručnosti a službě druhým není třeba více rozvádět.

⁴ Např. Vesmírní lidé pana Bendy

⁵ dále SBK, resp. Svitek

Krom toho, že je důležité rozvíjet své znalosti, je ale důležité rozvíjet i své duchovní já. Ono ostatně samo rozvíjení našich znalostí, manuální výroby věcí, popř. pomáháním druhým může (ale také nemusí) k onomu duchovnímu rozvoji dopomoci. Co si pod tím pojmem duchovní rozvoj představuji vyplyne z následujícího. Víra v Boha, popř. v nějaký vyšší princip, v mém pojetí tohoto pojmu rozhodně není tím primárním významem. Jsem ochoten připustit sekundární význam, ale rozhodně ne hlavní.

Tím, že se rozvíjíme i v oblasti duchovní, můžeme získat, resp. nabídnout, to, co občas tolik v mnoha společenstvích chybí: toleranci, pochopení, úctu, lásku...

Podíváme-li se na čtyřnásobný zákon, pak zjistíme, že toto v něm můžeme nalézt. Budeme-li však žít v každodenním shonu, občas až přetechnizovaném světě a na svém vlastním „písečku“, jen těžko si uvědomíme ty hodnoty, které by měly pro nás být důležité. Jen těžko si uvědomíme podstatu, potažmo smysl, našeho bytí...

Devět hlavních zásad se čtyřnásobným zákonem je opět prostředkem k tomu, abychom si dokázali některé hodnoty uvědomit. Obojí jsou ale slova... daleko důležitější jsou zážitky a pocity jednotlivců. To co ale ona slova hlásají je velmi důležité – pokud je to praktikováno.

V tomto směru spatřuji hlavní činnost ohnivců. Zároveň bych zde pro ně měl i jakousi výzvu – domnívám se, že komunikace mezi ohnivci jednotlivých kmenů (i přesto že se vídávají na setkání ohnivců) není zrovna ještě na nejlepší úrovni, nebo výměna zkušeností je minimální. Krom toho je zde neexistence jakéhosi – a teď použiji ne příliš vhodného slova – standardu toho, co by měl ohnivec znát a umět. Vždyť by to měl být on, kdo „dohlíží“ na nemateriální svět svého kmene.

Také se domnívám, že je velká škoda, že obřad vigílií se stal více než vzácností. A že by se absolvování tohoto obřadu nemělo odměňovat příznáním činu.

Vždyť právě to, že woodcrafterské kmeny **nabízí přátelské prostředí** a woodcraft samotný dává širokou možnost **nenásilných, tolerantních a (možná i) nedogmatických prostředků** k vývoji jednotlivce, je více než důležité. Woodcraft ani LLM nejsou dogmatickou sektou hlásající výmysly na entou.

Woodcraft není o víře. Woodcraft je o hodnotách. A měl by být protipólem dogmatickému, potažmo rádo by kamarádkému světu.

V tomto spatřuji důležitost dalšího vývoje.

Některé věci zde zmíněné by teoreticky měla obstarat škola, resp. pedagogové k tomuto vzdělání. Nebo ještě lépe rodiče dětí. Ve skutečnosti tomu tak není a ani nemůže být – učit bychom se měli celý život. Úderem školního zvonku náš život však nekončí. A rodiče? Ti mají tak málo času...

V Kolíně, 16.3.2003

Pavel Spálený – Yučikala Wičaša